

Milieueffectrapportage actualiteiten

VMR Actualiteitendag 2023

Marcel Soppe

1

Wet- en regelgeving

Noodverordening (EU) 2022/2577 van de Raad van 22 december 2022 tot vaststelling van een kader om de inzet van hernieuwbare energie te versnellen

- lwt 30 december 2022
- Enkele bepalingen zien op mer, maar hebben m.i. niet of nauwelijks effect.
- Repoweringsprojecten: mer of mer-beoordeling richt zich alleen op milieueffecten wijziging (art. 5 lid 3 Noodverordening); dat is o.b.v. jurisprudentie ABRvS nu ook het geval.
- Repoweringsprojecten: als het gaat om zonne-energie kan onder omstandigheden worden afgezien van het opstellen van een MER (art. 5 lid 4 Noodverordening); ook weinig effect omdat zonne-energieprojecten in de regel niet mer-(beoordelings)plichtig zijn.

2

SOPPE
GUNDELACH
ADVOCATEN

Jurisprudentie

- ABRvS 27 juli 2022, ECLI:NL:RVS:2022:2157 (bioraffinage Grubbenvorst).
- C-21.6 bijlage Besluit mer: geïntegreerde chemische installatie (gci) (*bijlage V, onderdeel F3 Omgevingsbesluit*).
- Gci = installatie voor de vergisting van dierlijke mest en andere organische materialen (zoals bermgras) waarbij duurzame energie (groen gas/CO₂), organische meststoffen en (schoon) water ontstaan.

3

SOPPE
GUNDELACH
ADVOCATEN

Jurisprudentie

- Uit de redactie van C-21.6 leidt de Afdeling af dat er sprake is van een gci als aan de volgende vier cumulatieve vereisten wordt voldaan:
 - I. er dienen stoffen door chemische omzetting te worden gefabriceerd;
 - II. de installatie is (voor zover in casu relevant) bestemd voor de fabricage van fosfaat-, stikstof- of kaliumhoudende meststoffen;
 - III. de meststoffen moeten op industriële schaal worden gefabriceerd; en
 - IV. er moeten verscheidene eenheden naast elkaar bestaan en functioneel met elkaar zijn verbonden.

4

Jurisprudentie

- Eerdere jurisprudentie wees in richting dat biomassa-installaties (zeker op boerenbedrijven) geen gci zijn.
- In o.a. ABRvS 20 augustus 2008, [ECLI:NL:RVS:2008:BE8864](#), is aangegeven dat van een gci geen sprake is als de installatie relatief eenvoudig is. Afdeling komt daar (onder verwijzing naar de guidance document van de Europese Commissie over de mer-richtlijn) in uitspraak 27 juli 2022 expliciet op terug.
- Hetzelfde geldt voor het ontstaan van verhandelbare tussenproducten in de verscheidene eenheden. Ene proceseenheid kan inputmateriaal voor een andere eenheid produceren.

5

Jurisprudentie

ABRvS 24 augustus 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:2453](#) (Ijzergieterij Hardinxveld-Giessendam)

- Project-mer-beoordelingsbesluit dient te zijn genomen voor de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan.
- Ontbreken van zo'n besluit kan fatale gevolgen hebben voor het project-mer-beoordelingsplichtige besluit (zie bijvoorbeeld ABRvS 9 juli 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:2298](#), Nieuwe Wielewaal Rotterdam).
- Als voor de planvaststelling of lopende de beroepsprocedure alsnog een expliciet project-mer-beoordelingsbesluit wordt genomen, dan kan er aanleiding zijn om het gebrek met toepassing van art. 6:22 Awb te passeren. Dat is mogelijk als er in de beroepsprocedure geen inhoudelijke beroepsgronden tegen de verrichte mer-beoordeling zijn gericht.

6

Jurisprudentie

- Zijn die beroepsgronden er wel, maar treffen ze inhoudelijk geen doel, dan zal het desbetreffende besluit wordt vernietigd. Het vernietigde besluit kan in stand kunnen worden gelaten onder toepassing van art. 8:72 lid 3 aanhef en onder a Awb. Datzelfde geldt ook als er een impliciete mer-beoordeling is verricht.
- Is er in het geheel geen mer-beoordeling verricht, dan volgt vernietiging (ABRvS 2 november 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3312 (Tweebosbuurt Zuid-Oost Rotterdam)).
- *Omgevingswet: voor project-mer-beoordeling blijft een mer-beoordelingsbesluit verplicht; zie art. 11.11 lid 1 Ob.*

7

Jurisprudentie

ABRvS 16 november 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3312 en ABRvS 25 januari 2023 (stedelijke ontwikkelingsprojecten Stationsgebied Zuidoost Eindhoven)

- D-11.2 bijlage Besluit mer: stedelijke ontwikkeling (*bijlage V, onderdeel J.11, Omgevingsbesluit*).
- Zijn in elkaars onmiddellijke nabijheid te ondernemen stedelijke ontwikkelingen al dan niet één integraal stedelijk ontwikkelingsproject ex Besluit mer?
- Jurisprudentie Afdeling: veel criteria kunnen relevant zijn; gaat met name om navolgbare onderbouwing die Afdeling weinig indringend toetst.

8

Jurisprudentie

- I.c. diverse ontwikkelingen (hoogbouw) in zuidoostelijk stationsgebied van Eindhoven, waarbij meerdere postzegelbestemmingsplannen in procedure zijn genomen.
- Afdeling volgt standpunt van de gemeenteraad dat niet is gebleken van een financiële, organisatorische of bouwkundige samenhang tussen de verschillende ontwikkelingen. Daarmee is sprake van afzonderlijke stedelijke ontwikkelingsprojecten.
- Dat ontwikkelingen wel samenhangend zijn beschouwd in een gemeentelijke beleidsvisie doet daar niet aan af.
- Van belang is een kenbare en navolgbare onderbouwing. Ontbreekt die en wordt door appellanten gesteld dat er sprake is van samenhang en één stedelijk ontwikkelingsproject, dan zal de Afdeling appellanten daarin kunnen volgen: zie ABRvS 2 november 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:3152](#) (Tweebosbuurt Zuid-Oost Rotterdam).

9

Jurisprudentie

ABRvS 21 december 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3910 (bestemmingsplan N65 Vught)

- Art. 3 lid 1 sub a Besluit mer: geen directe plan-mer-plicht voor onder meer bestemmingsplannen waarvoor passende beoordeling is vereist, voorzover het plan het gebruik van een klein gebied bepaald (kleine gebieden-regeling).
- *Omgevingswet verruimd kleine gebiedenregeling: als er voor een omgevingsplan een passende beoordeling moet worden gemaakt en/of dat plan kaderstellend is voor de besluitvorming over een mer-beoordelingsplichtig project, dan kan worden volstaan met een plan-mer-beoordeling als het plan ziet op het gebruik van een klein gebied (art. 16.36 lid 3 Ow in samenhang met art. 11.1 lid 2 Ob).*

10

Jurisprudentie

- Art. 3 lid 1 sub a-2 Besluit mer (art. 11.1 lid 2 sub b Omgevingsbesluit): klein gebied als omvang ervan gering is in relatie tot het totale grondgebied van de gemeente.
- Wanneer een bestemmingsplan niet meer dan 1% van het grondgebied van de gemeente omvat, dat heeft dat plan volgens de Afdeling betrekking op een klein gebied.
- Daarmee is niet gezegd dat wanneer het plan procentueel meer grond van een gemeente omvat, er geen sprake is van een klein gebied. Dat zal nadere jurisprudentie moeten uitwijzen.
- Het 1%-criterium zal vaak toereikend zijn om een bestemmingsplan of omgevingsplan onder de kleine gebiedenregeling te laten vallen.

11

Jurisprudentie

- C-1.2 en D-1.1 bijlage Besluit mer (*bijlage V, onderdeel J.1, Omgevingsbesluit*): aanleg respectievelijk wijziging van een autoweg.
- Betreft implementatie van mer-richtlijn; HvJ EU 24 november 2016 (C-645/15), [ECLI:EU:C:2016:898](#) (Nürnberg), begrip “aanleg” = ook verbetering van bestaande wegen door bouwkundige maatregelen van zekere omvang.
- Bijvoorbeeld graven tunnel in bestaand tracé. De lengte van de ingreep (zoals de tunnel) is volgens het Hof daarbij niet leidend.
- Hof: aan de nationale rechter om per geval te beoordelen of de betrokken wegverbetering, wegens alle kenmerken ervan – en niet alleen de lengte ervan – een zodanige omvang heeft dat deze moet worden aangemerkt als de aanleg van een weg in de zin van de mer-richtlijn.

12

Jurisprudentie

- In de N65-zaak hebben appellanten zich expliciet op het HvJ EU-arrest uit 1996 beroepen en gesteld dat er voor de bestemmingsplannen een project-MER had moeten worden gemaakt.
- Appellanten meenden dat de reconstructie van de N65 in Vught op basis van voornoemd arrest moet worden beschouwd als de aanleg van een autoweg.
- Afdeling: voorziene reconstructie heeft, gelet op alle kenmerken van de ingrepen, niet een zodanige omvang dat deze gelijkstaat aan de aanleg van een nieuwe weg.
- Conclusie: casuïstisch.

13

Jurisprudentie

Rb. Midden-Nederland 17 februari 2023, ECLI:NL:RBMNE:2023:627 (verzoek intrekken omgevingsvergunning(en) Windplan Blauw; Tijdelijke overbruggingsregeling windparken)

- Gevolgen Nevele-arrest (HvJ EU 25 juni 2022, ECLI:EU:C:2020:503 en Delfzijl-uitspraak (ABRvS 30 juni 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1395) voor (bestaande) windparken met een in rechte vaststaande omgevingsvergunning.
- Herstel gebrek windturbinebepalingen: er is een MER in voorbereiding voor nieuwe algemene milieunormen voor windturbineparken + op 1 juli 2022 een tijdelijke overbruggingsregeling voor bestaande windturbineparken (TOW) in werking getreden.

14

Jurisprudentie

- TOW is tijdens vorige actualiteitendag besproken.
- Onder verwijzing naar overwegingen 82 e.v. van het Nevele-arrest komt Rb. tot het oordeel dat het opschorten of intrekken van een in rechte vaststaande omgevingsvergunning mogelijk is om de daar vastgestelde schending van het Unierecht ongedaan te maken.
- Dat is aan de orde als het opschorten of intrekken van een vergunning moet worden aangemerkt als “noodzakelijke bijzondere maatregel” om de onwettige gevolgen van de schending van het Unierecht ongedaan te maken.

15

Jurisprudentie

- De opschorting of intrekking van een in rechte vaststaande vergunning voor een windpark is niet in het Unierecht geregeld. Het is – in een beroepsprocedure - aan de nationale rechter om met inachtneming van verschillende beginselen (zoals beginsel van rechtszekerheid van vergunninghouder en beginselen van doeltreffendheid en loyale samenwerking m.b.t. uitvoering EU-recht) te oordelen of opschorting of intrekking nodig is.

16

Jurisprudentie

- B&W Dronten hebben EU-afwegingskader niet toegepast.
- B&W stellen verder dat voor de inhoudelijke beoordeling dat in afwachting van nieuwe algemene regels kan worden teruggevallen op de TOW.
- Rb. oordeelt dat TOW in strijd is met de smb-richtlijn, nu voor de tijdelijke windturbineparknormstelling geen plan-MER is gemaakt.
- Rb. gaat er vanuit dat de TOW echter wel als toetsingskader blijft gelden.
- Gezien planning van het windpark en de planning waarop het plan-MER + de nieuwe normstelling voor windturbineparken gereed zijn (begin 2024), oordeelt de Rb. dat de omgevingsvergunning (vooralnog) niet hoeft te worden ingetrokken of opgeschort.

17

Dank voor uw aandacht!

Marcel Soppe
M: 06-53268414
E: m.soppe@soppegundelach.nl

18